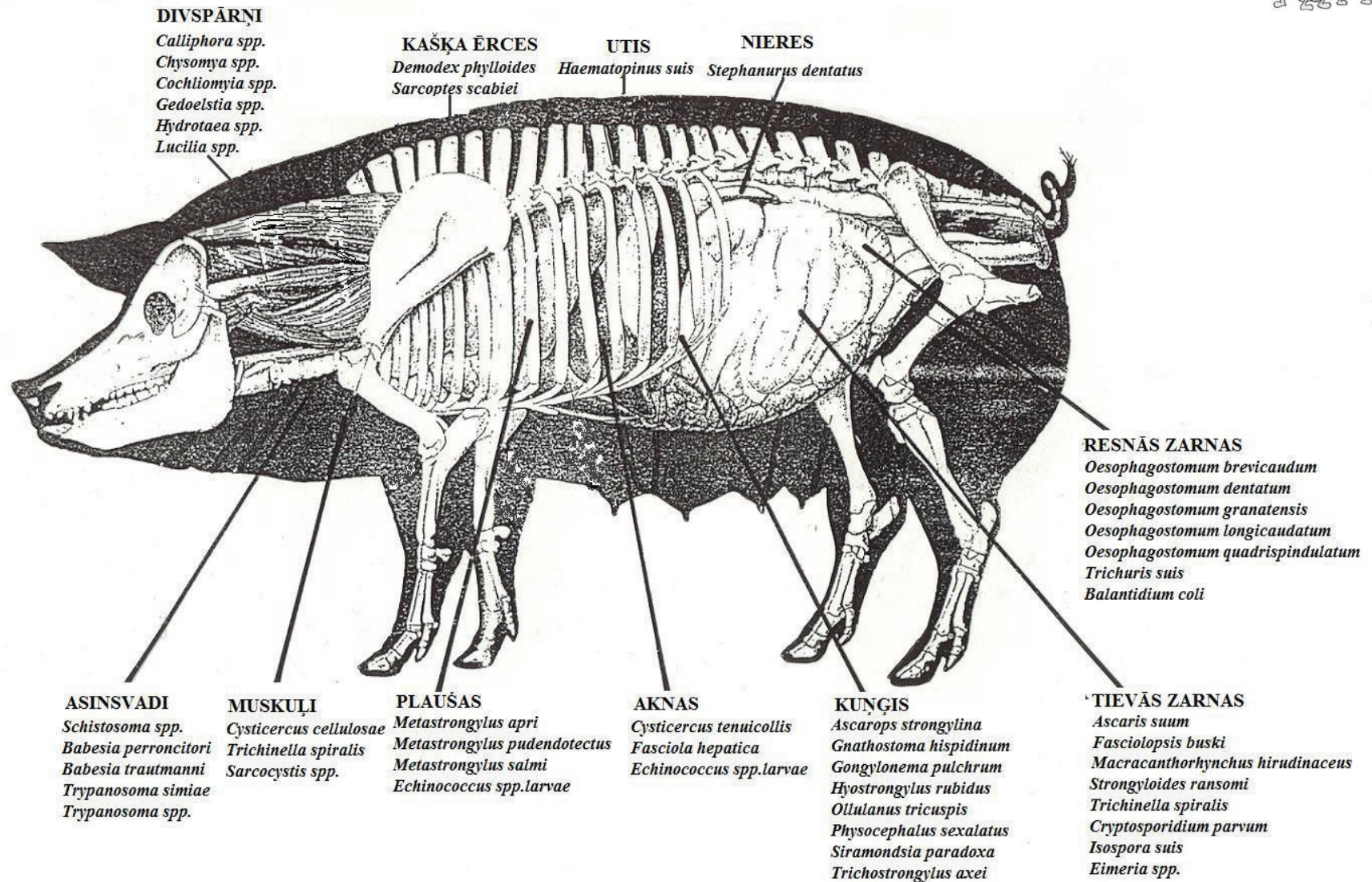

Cūku parazitozes - Trihineloze

LLU, VMF, PVHI lektore A. Krūklīte
LLU, VMF, PVHI lektore R. Medne

Parazīti cūkām - lokalizācija

Latvijā reģistrētie endoparazīti, kuri spējīgi invadēt cilvēku un dzīvniekus

1. *Toxoplasma gondii* (cūkām, aitām, kazām, gaļēdājdzīv. u.c.);
2. *Balantidium coli* (cūkām, žurkām);
3. *Entamoeba histolyca* u.c. (suņiem, kaķiem, cūkām);
4. *Giardia lamblia* syn. *Lamblia intestinalis* (suņiem, kaķiem);
5. *Sarcocystis.suihominis* (cūkām); *S.bovihominis* (govīm);
6. *Criptosporidium parvum* (govīm, aitām u. c.);
7. *Fasciola hepatica* (cūkām, govīm, aitām, kazām, zirgiem);
8. *Dicrocoelium lanceatum* syn. *D. dendriticum* (cūkām, govīm, aitām u.c.);
9. *Opisthorchis felineus* (zivīm, cūkām, kaķiem);
10. *Echinococcus granulosus* (suņiem,lapsām); *E. granulosus larvae* (govīm, aitām, cūkām u. c.);
11. *Cysticercus bovis* (*Taeniarhynchus saginatus* larvae –govīm);
12. *Cysticercus cellulosa* (*Taenia solium* larvae – cūkām);
13. *Diphyllobothrium latum* (cūkām, zivīm, suņiem, kaķiem); *D. dendriticum* (zivīm);
14. *Dipylidium caninum* (suņiem, kaķiem);
15. *Humenolepis diminuta* (žurkām);
16. *Humenolepis nana* (cūkām, pelēm, žurkām);
17. *Trichinella spiralis* (cūkām, lapsām, lūšiem u.c.);
18. *T. britovi* (lapsām);
19. *T. nativa* (lapsām);
20. *Strongyloides stercoralis* (cūkām, suņiem, kaķiem);
21. *Trichostrongylus spp.* (cūkām, govīm, aitām, kazām, stirnām u. c.);
22. *T. axei* (govīm, trušiem u. c.);
23. *Metastrongylus spp.* (cūkām);

Nematožu kāpuru izraisītās pataloģijas, t.s. "Larva migrans" sindroms

1. *Toxocara canis* (suņiem, lapsām);
2. *Toxocara mystax* (kaķiem);
3. ***Ascaris suum*** (cūkām);
4. *Strongyloides* spp. (gaļēdājdzīvniekiem u.c.);
5. *Uncinaria stenocephala* (suņiem, kaķiem, lapsām, ūdelēm);
6. *Bunostomum* spp. (govīm, aitām, stirnām u.c.);
7. *Anisakis* spp. (zivīm);

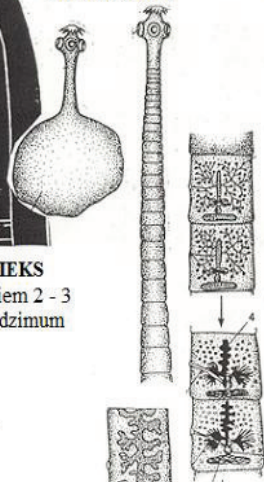
Cūkgaļai obligātā ekspertīze

Cūku cisticerkoze (finnoze)

Taenia solium

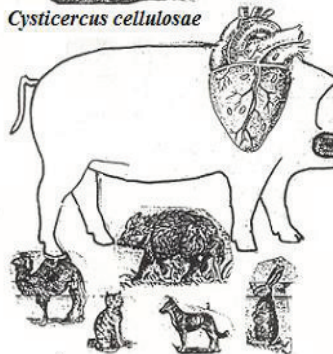

DEFINITĪVAIS SAIMNIEKS

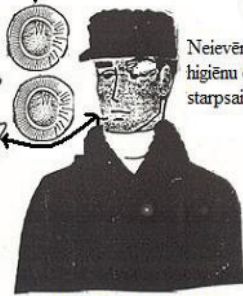
Apēdot gaļu ar cisticerkiem 2 - 3 mēnešos cilvēkāattīstās dzimum nobriedis lentenis

Cysticercus cellulosae

IESPĒJAMIE STARPSAIMNIEKI

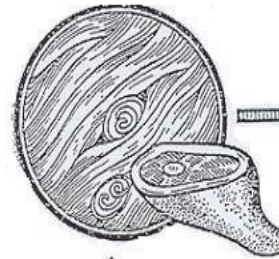

Neievērojot personīgo higiēnu cilvēks var kļūt par starpsaimnieku

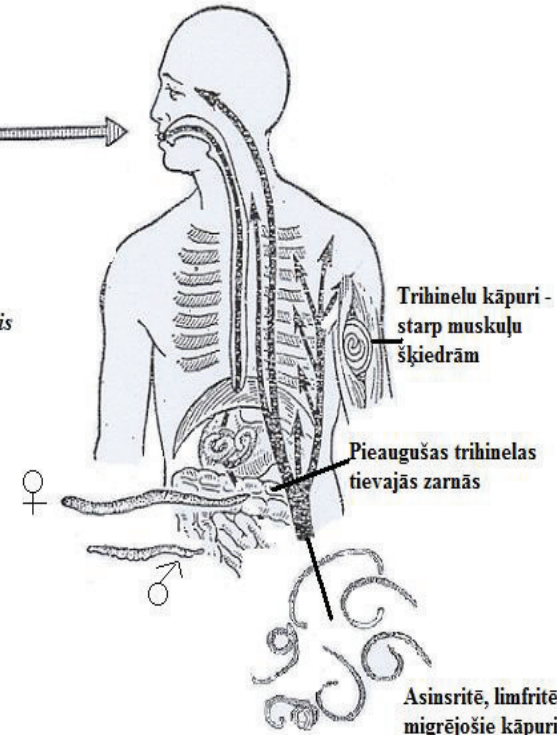
STARPSAIMNIEKOS

1. No olām iznāk kāpuri
2. Nokļūst limf. un/vai asinsritē
3. Starpmuskuļu savienotājaudos, smadzenēs, acīs u.c.org.
4. 40 - 50 dienās cisticerkā attīstās skolekss, piesūcekis
5. Dzīvo 3 - 6 gadi

Trihineloze

Trichinella spiralis
kāpuri, cūkgaļā

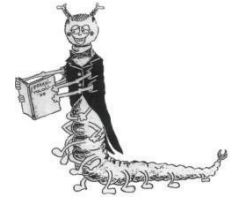
Trihinelu kāpuri -
starp muskuļu
šķiedrām

Pieaugušas trihinelas
tievajās zarnās

Asinsritē, limfritē
migrējošie kāpuri

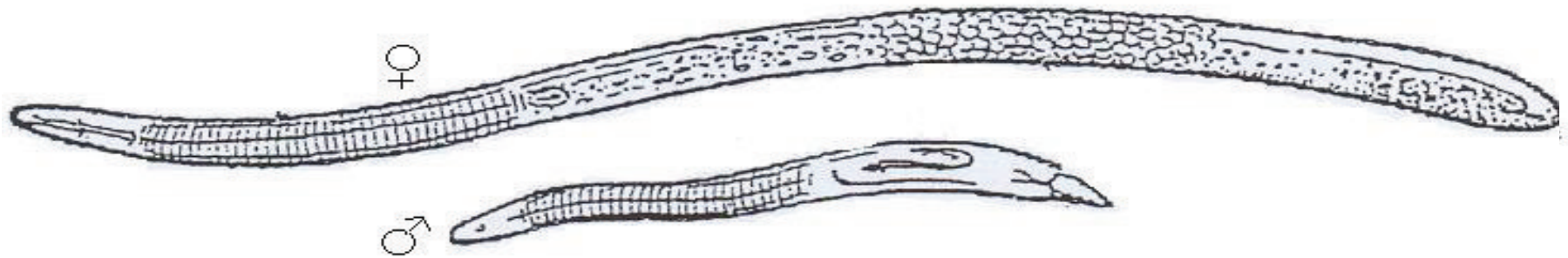

Trihinelozes ierosinātāji

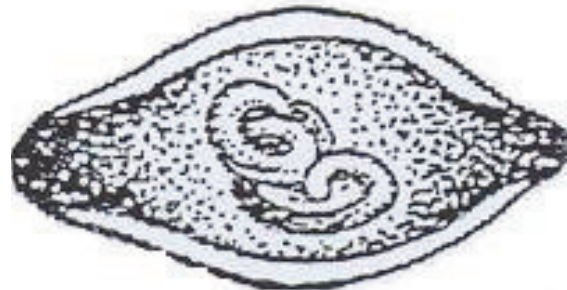
Zarnu trihineloze

Ierosinātājs 1,2 – 4,8 mm gara nematode, pieaugušā stadijā parazitē tievajās zarnās.

Muskuļšķiedru trihineloze

Kāpuri – līdz 1 mm gari, šķērsvītrotajā muskulatūrā.

Cūkām iespēja invadēties ar trihinelām ir norijot trihinelu kāpurus

barības uzņemšanas procesā ēdot invadētu dzīvnieku šķērsvītrotu muskulatūru.

Kuņģī sākas barības un kāpura kapsulas sagremošana

Tievajās zarnās atbrīvojies kāpurs piestiprinās zarnu sienai

Kāpuri 2 - 3 dienās sasniedz dzimumgatavību

Tēviņi 10 – 18 dienās apaugļo mātītes un nobeidzas

Mātītes dzīvo līdz trim nedēļām un dzemdē līdz 10000 kāpurus.

5. – 6. dienā jaundzimušie kāpuri iurbjas zarnu sienā

6. – 7. dienā migrācija limfritē, asinsritē mērķis - šķērsvītrotā muskulatūra

9. – 10. diena muskuļšķiedru invadēšana

10. – 20. diena intracelulārā migrācija

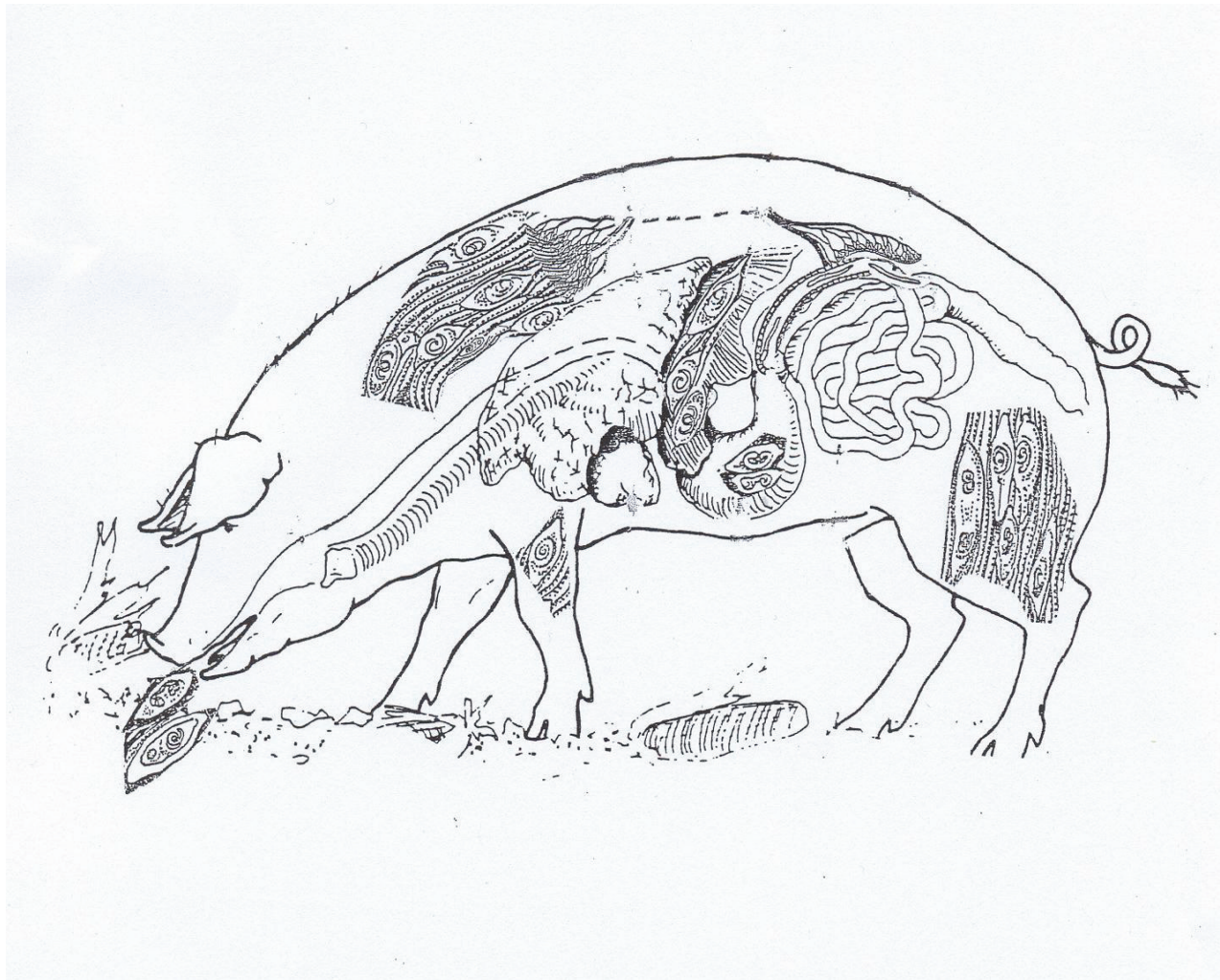
10. – 14. dienā ir pabeigta

21. – 28. diena kāpurs saritinās spirālē

6. nedēļā sāk veidoties kapsulas

6. mēnesī sākas kapsulu apkaļķošanās

Muskulatūrā saglabājas 25 gadus

Slimības izpausmi iespaido invāzijas intensitāte.

Lielas invāzijas gadījumā drudzis, alergiska saslimšana 1 - 2 līdz 5 - 6 nedēļas

Vājas invāzijas gadījumā norit bez simptomiem.

5 – 6 dienā nomākums, neēd

3 – 4 nedēļā koordinācijas traucējumi, ādas niezei līdzīgas pazīmes

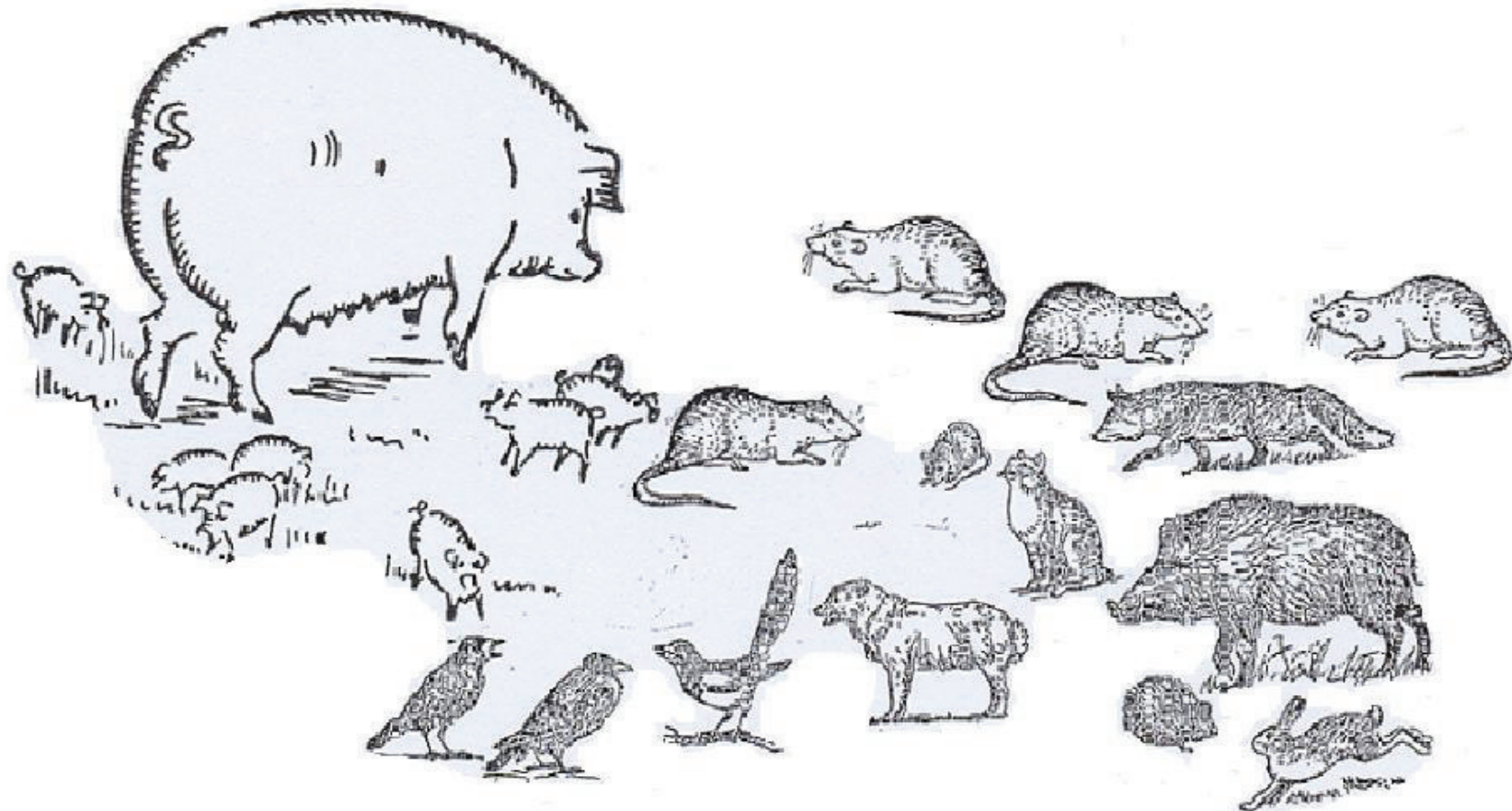
Miokardā, smadzenēs, plaušās, aknās un citos orgānos mezglveida infiltrāti.

Jautājums – kas ir galvenais invāzijas rezervuārs?

Latvijā trihineloze ir konstatēta mājas un meža cūkām, kaķiem, suņiem, caunām, jenotsuņiem, lapsām, sudrablapsām, polārlapsām, ūdelēm, seskiem, ežiem, žurkām, lāčiem, zoodārza dzīvniekiem: lauvai, leopardam, polārlācim.

Savvaļas dzīvnieku populācija 2009.gada 1. aprīlis

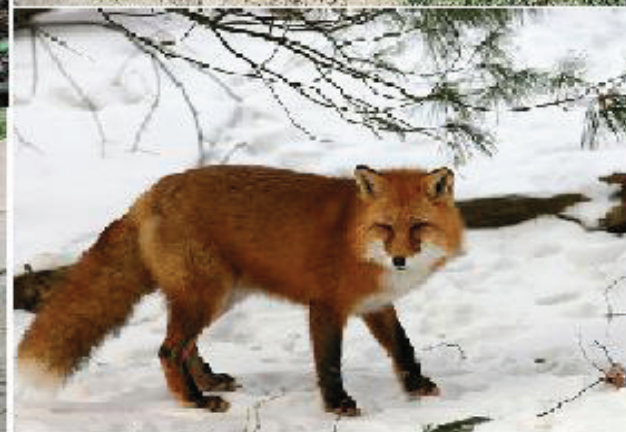
Meža cūkas –	66669	Jenotsuņi –	24568
Vilki –	816	M. caunas –	22685
Lūši –	1326	A. caunas –	5020
Lapsas –	34864	Āpši -	11483
Zaķi, pelēkie –	24173	Seski -	11789
Zaķi, baltie –	11702	A. ūdeles -	23042
Bebri –	89474	Ondatras -	4895

Dabīga invāzijas cirkulācija savvaļas dzīvnieku vidū notiek saplosot vienam otru, apēdot beigtu dzīvnieku atliekas vai kanibālisma ceļā. Trihinelas visvairāk izplatītas reģionos ar bagātu gaļēdājdzīvnieku faunu.

Cilvēku saimnieciskās darbības radītie rezervuāri - gaļas atgriezumā, liķu liemeņi kažokzvēru saimniecībās, restorānu, ēdnīcu pārtikas paliekas

Mehāniskie trihinēļu pārnēsātāji var būt arī putni un kukaiņi

Trihinēļu galvenais pārnēsātājs un rezervuārs ir žurkas un peles

PALDIES PAR UZMANĪBU!